

Humanitaaria õppekavagrupi hindamisotsus

Tallinna Ülikool

15/09/2015

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri Kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Tallinna Ülikooli humanitaaria õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedihindamine läbi 7 aasta pärast.

Tallinna Ülikool esitas hindamisele järgmised õppekavad:

- Filosoofia (bakalaureuseõpe, magistriõpe)
- Kultuuriteadus (bakalaureuseõpe)
- Kultuuriteooria (magistriõpe)
- Lingvistika (magistriõpe)
- Kirjandusteadus (magistriõpe)
- Referent-toimetaja (bakalaureuseõpe)
- Humanitaarteadused (bakalaureuseõpe)
- Interdistsiplinaarsed humanitaarteadused (bakalaureuseõpe)
- Ajalugu (bakalaureuseõpe, magistriõpe)
- Võrdlev kirjandusteadus ja kultuurisemiootika (magistriõpe)
- Antropoloogia (bakalaureuseõpe, magistriõpe)

Hindamiskomisjon

Malcolm Cook (esimees)	Professor Emeritus, Chair of the Modern Humanities Research Association (Suurbritannia)
Kristian Bankov	Secretary General of the International Association for Semiotics Studies; Professor, New Bulgarian University (Bulgaaria)
Hugh Beach	Professor, Uppsala University (Rootsi)
Katalin Farkas	Professor, Vice-Rector, Central European University, Budapest (Ungari)

Marjan Groot	Professor, Leiden University (Holland)
Tapio Heiskari	Üliõpilane, University of Helsinki (Soome)
Simon Kirchin	Dekaan, University of Kent (Suurbritannia)
Benedikt Stuchtey	Professor, Phillips-Universität Marburg (Saksamaa)

Komisjoni tähelepanekud õppekavagrupi tasandil

Tugevused

- *Nii õppejõudude kui üliõpilaste inglise keele oskuse tase on silmapaistvalt hea. Paljud õppejõud valdavad ka teisi võõrkeeli.*
- *Paljud üliõpilased on õpingutest sügavalt huvitatud ning õppejõud oma erialale pühendunud.*
- *Märkimisväärne hulk õppejõude (ligikaudu 10%) on välisriikidest.*
- *Üliõpilaste ja õppejõudude vahelised suhted on väga head, üliõpilastel on lihtne saada õppejõuga ühendust.*
- *Tugistruktuurid toimivad tõhusalt.*
- *Raamatukogu on hästi varustatud ning juurdepääs teadusandmebaasidele suurepärase.*
- *Õppekeskkond on meeldiv ja väga heal tasemel.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Suureks probleemiks on üliõpilaste arvu oluline langus paljudel õppekavadel. Oluline on teadvustada, et ka humanitaaria valdkond peab kohanema ühiskonna muutuvate vajadustega. Seetõttu peavad üliõpilased omandama õpingute jooksul nii üldpädevused (loov ja kriitiline mõtlemine, kirjaliku ja suulise eneseväljenduse oskus, meeskonnatöö oskused) kui digitaalse kirjaoskuse. Aktiivsemalt tuleks selgitada humanitaarhariduse rolli ja tähendust ülikoolis tervikuna.*
- *Suure osa õppejõudude jaoks on nende ametikohtade staatus hetkel ebakindel, kuna paljud neist töötavad osakoormusega ning nende töötasu tuleb sageli piiratud kestusega teadusgrantidest. See muudab ebastabiilseks ja raskesti planeeritavaks ka osakondade olukorra.*
- *Ülikool on avamas uusi õppekavu ilma eelnevate turu-uuringuteta ning olemasolevate konkureerivate pakkumiste analüüsita.*
- *Ülikool peab tagama üliõpilastele võimaluse lõpetada õpingud õppekaval, millele nad on vastu võetud.*

- Üliõpilaste võrdse kohtlemise huvides on nende kirjalike tööde puhul soovitatav kasutada anonüümset hindamist.
- Probleemiks on üliõpilaste suur väljalangevus, mille põhjuseid (lisaks majanduslikele) tuleks senisest põhjalikumalt analüüsida.
- Üliõpilaste mobiilsus on vähene, kuigi just humanitaaria valdkonna üliõpilastele on kokkupuude teiste kultuuridega eriti oluline.
- Rahvusvaheliselt tunnustatud välisõppejõudude lühiajalisteks visiitideks napib rahalisi vahendeid.
- Suurema rahvusvahelise kõlapinna saavutamiseks oleks otstarbekas käivitada Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli õppejõudude ühiseid uurimisprojekte.
- Komisjoni hinnangul peaksid ülikoolid humanitaaria valdkonna publikatsioonide puhul oluliselt enam arvestada publikatsioonide mõju ja kvaliteeti, selmet kvantiteeti.
- Ülikoolis tuleks kehtestada selgelt kokku lepitud ühtne poliitika ja praktika nii tähtaegadest kinnipidamise osas kui plagiaadijuhtumite käsitlemiseks.
- Kommunikatsioon juhtkonna ja õppejõudude vahel ei ole piisavalt tõhus; õppejõud ja üliõpilased ei ole piisavalt teadlikud ülikoolis läbiviidavate muudatuste põhjustest.

Õppekavade tasand

FILOSOOFIA (BAKALAUREUSEÕPE), FILOSOOFIA (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- Tunnustust väärrib filosoofia baaskursuse lülitamine õppekavasse eesmärgiga õppida lugema ja kirjutama filosoofilisi tekste.
- Nii üliõpilased kui õppejõud hindavad kõrgelt bakalaureusekava interdistsiplinaarset iseloomu.
- Filosoofia õppejõudude ja üliõpilaste vaheline suhtlus on tihe ja vahetu, üliõpilastele pakutakse igakülgset toetust.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Koostöö vilistlastega ning nende kaasamine õppetöösse ja arendustegevustesse võiks olla süsteemne.
- Nii õppejõud kui üliõpilased võiksid enam käia esinemas gümnaasiumides, et äratada õpetajates ja õpilastes huvi filosoofia ja selle õppimise vastu.
- Õppejõud peaksid kasutama võimalust vaadelda ja reflekteerida kolleegide õppetööd, et üksteiselt õppida. Soovitatav oleks õppejõududel jagada omavahel kirjalike tööde küsimusi ning töödele antavat tagasisidet, et ühtlustada üliõpilaste hindamise põhimõtteid ning tagada üliõpilastele antava tagasiside võrreldav maht ja kvaliteet.

- *Senisest enam tuleks pöörata tähelepanu ülekantavate pädevuste tegelikule arendamisele õppeprotsessis, et üliõpilased omandaksid tööeluks vajalikke kogemusi.*
- *Üliõpilaste välismobiilsuse tase on madal. Mobiilsuse suurendamiseks võiksid kaasüliõpilasi innustada need tudengid, kellel on juba positiivne mobiilsuskogemus.*

KULTUURITEADUS (BAKALAUREUSEÕPE), KULTUURITEOORIA (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- *Nii üliõpilased kui õppejõud peavad bakalaureusekava põhitugevuseks selle interdistsiplinaarset iseloomu.*
- *Õppejõudude ja üliõpilaste vaheline suhtlus on tihe ja vahetu, üliõpilastele pakutakse igakülgset toetust.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Koostöö vilistlastega ning nende kaasamine õppetöösse ja arendustegevustesse võiks olla süsteemne.*
- *Tuleks leida võimalusi kaasata õppetöösse enam välisõppejõude.*
- *Õppejõud peaksid kasutama võimalust vaadelda ja reflekteerida kolleegide õppetööd, et üksteiselt õppida. Soovitav oleks õppejõududel jagada omavahel kirjalike tööde küsimusi ning töödele antavat tagasisidet, et ühtlustada üliõpilaste hindamise põhimõtteid ning tagada üliõpilastele antava tagasiside võrreldav maht ja kvaliteet.*
- *Senisest enam tuleks pöörata tähelepanu ülekantavate pädevuste tegelikule arendamisele õppeprotsessis, et üliõpilased omandaksid tööeluks vajalikke kogemusi.*
- *Üliõpilaste välismobiilsuse tase on madal. Mobiilsuse suurendamiseks võiksid kaasüliõpilasi innustada need tudengid, kellel on juba positiivne mobiilsuskogemus.*

LINGVISTIKA (MAGISTRIÕPE)

Lingvistika magistriõppekava avati 2002.a, kuid läheb reorganiseerimisele septembrist 2015, kui sellega liidetakse "Keeletoimetaja" õppekava ja avatakse uus, "Lingvistika ja keeleteoimetamise" nimeline õppekava. Sellega loodetakse õppekavas suurendada praktilisi elemente, sisseastujate arvu ning töölerakendumise võimalusi.

Tugevused

- *Õppejõud on kõrgelt kvalifitseeritud, mõned ka rahvusvaheliselt tuntud. Kõik õppejõud on osalenud õpetamisoskuste arendamise kursustel.*
- *Üliõpilaste tagasiside õppetööle on positiivne, nad on motiveeritud ja õppekavaga rahul.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Uue õppekava planeerimisel ei ole uuritud sarnaseid õppekavu mujal maailmas, antud õppekava lõpetajate töölerakendumise võimalusi ega potentsiaalsete üliõpilaskandidaatide huvi. Õppekava edasisel arendamisel tuleks neid aspekte silmas pidada.*
- *Õppetöös tuleks rakendada erinevaid hindamismeetodeid, võimalusel nii kujundavat kui kokkuvõtvat hindamist, ning selgelt määratleda aineprogrammis, kuidas vahehindamised mõjutavad lõpphinnat.*
- *Tuleks kontrollida üle, et õppekava kursuste raames on tagatud erinevate üldpädevuste hindamine (analüüsioskus, esitlusoskus, koostööoskused jms).*
- *Instituudi publitseerimisstrateegia peaks olema selgemalt fookustatud ning orienteeritud pigem vähesema arvu, kuid kõrgema kvaliteediga publikatsioonidele.*
- *Üliõpilaste arv õppekaval on väga väike ning väljalangevus suur (kuigi absoluutarvud on väiksed).*
- *Üliõpilaste hinnangul on neil keeruline välismobiilsuses osaleda, kuna läbimata võivad jääda mõned lõpetamiseks vajalikud õppeained.*
- *Üliõpilaste jaoks ei ole selge, kas ja kuidas nende tagasisidega arvestatakse.*
- *Üliõpilasetele tuleks pakkuda abi ja nõustamist nende tulevaste võimalike töökohtade realistlikul planeerimisel.*

KIRJANDUSTEADUS (MAGISTRIÕPE)

Õppekava avati 2002.a, kuid ühendatakse alates 2015.a septembrist romanistika ja saksa filoloogia õppekavadega.

Tugevused

- *Õppekava on paindlik, sisaldades erinevaid spetsialiseerumisvõimalusi.*
- *Õppejõud on kõrgelt kvalifitseeritud ning õpetamisele ja üliõpilastele pühendunud, nende seas mitmed oma valdkonna juhtivad teadlased Eestis.*

- *Kõik õppejõud on osalenud õpetamisoskuste arendamise kursustel. Üliõpilased on motiveeritud ning õppekavaga rahul.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Uue õppekava planeerimisel ei ole uuritud sarnaseid õppekavu mujal maailmas, antud õppekava lõpetajate töölerakendumise võimalusi ega potentsiaalsete üliõpilaskandidaatide huvi. Õppekava edasisel arendamisel tuleks neid aspekte silmas pidada. Romanistika ja saksa filoloogia õppekavad suleti sisseastujate väikese arvu tõttu. Ei ole selge, kuidas nende õppekavade ühendamine kirjandusteaduse õppekavaga seda arvu tõsta aitab.*
- *Õppekavasse tuleks lülitada rohkem praktilise suunitlusega (valik)aineid, mis aitaks lõpetanutel leida tööd ka väljaspool akadeemilist keskkonda.*
- *Hindamiskriteeriumid ja -meetodid tuleks üle vaadata ning selgelt kirjeldada seos erinevate vahehindamiste ja lõpphinde kujunemise vahel.*
- *Instituudi publitseerimisstrateegia peaks olema selgemalt fookustatud ning orienteeritud pigem vähesema arvu, kuid kõrgema kvaliteediga publikatsioonidele.*
- *Üliõpilaste jaoks ei ole selge, kas ja kuidas nende tagasisidega arvestatakse.*
- *Üliõpilasetele tuleks pakkuda abi ja nõustamist nende tulevaste võimalike töökohtade realistlikul planeerimisel.*

REFERENT-TOIMETAJA (BAKALAUREUSEÕPE)

Tugevused

- *Üliõpilased väärtustavad õppekava praktilist suunitlust. Õppekava on oluline kogu Eesti ühiskonna jaoks.*
- *Õppejõud on väga pühendunud ja kõrgelt motiveeritud.*
- *Õppekava sisaldab mitmeid praktilisi ja kasulikke aineid, mida võiks lülitada ka teiste humanitaaria valdkonna õppekavadesse, sh magistrikavadesse.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Viimase viie aasta jooksul on üliõpilaste vastuvõtt vähenenud 45% võrra.*
- *Vaatamata õppekava praktilisele suunitlusele on üliõpilaste väljalangevus võrdlemisi suur. Tuleb analüüsida väljalangevuse põhjuseid ning võtta tarvitusele seda ennetavad meetmed.*

HUMANITAARTEADUSED INTERDISTSIPLINAARSED

(BAKALAUREUSEÕPE),

HUMANITAARTEADUSED (BAKALAUREUSEÕPE)

Tugevused

- Tulenevalt õppekavade üldisest suunitlusest on üliõpilastel hulgaliselt valikuvõimalusi oma õpingute planeerimisel ja õpitulemuste kavandamisel. Taoline paindlikkus on soodustanud ka õpingute edukat lõpetamist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Kuna õppekaval õpetavad õppejõud kuuluvad erinevatesse struktuuriüksust ning õppekava juhtimine ja õppetöö koordineerimine on väga vähese hulga osakoormusega inimeste ülesanne, on õppekava rakendamine mõnevõrra häiritud. Õppetöö koordineerimine ja planeerimine vajab parandamist, et vältida moodulite tühistamist viimasel hetkel.
- Õppejõududel puudub hetkel ülevaade õppekavadest tervikuna. Õppekavade suurema sidususe huvides tuleks parandada õppejõudude omavahelist koostööd ja teabevahetust.
- Üliõpilased ei ole teadlikud oma osalusest õppekavaarenduses.
- Õppetöös tuleks laialdasemalt kasutada digitehnoloogia võimalusi, mis omakorda eeldab investeringuid õppejõudude koolitusse ja digivahenditesse. Õppejõudude tuleks motiveerida arendama oma õpetamisoskusi ning kasutama õppetöös enam tänapäevaseid meetodeid.
- Nii ülikooli keskstruktuuridel kui ka üliõpilasorganisatsioonil tuleks õppekavade üliõpilaskontingenti täiendavalt nõustada ja toetada, integreerida neid edukalt akadeemilisse kogukonda ja kaasata õppekavavälistesse tegevustesse, vähendades seeläbi ka väljalangevust õpingute algfaasis.
- Õppekavadel on võimalik taotleda ka stipendiumi, kuid üliõpilaste teadlikkus nendest võimalustest on vähene.

AJALUGU (BAKALAUREUSEÕPE), AJALUGU (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- Ülikooli Ajaloo Instituudi koosseisu kuulub arvukalt õppejõude ja teadustöötajaid ning üliõpilaste/õppejõudude suhtarv on rahvusvahelises võrdluses väga hea.
- Instituudi tugevused tulenevad selle selgest suunitlusest teadustöölle.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Inglisekeelse õppe osakaalu tuleks suurendada ning kaasata õppetöösse senisest rohkem välisõppejõude.*
- *Instituut peaks oma tegevuse laiemale avalikkusele paremini nähtavaks muutma, kasutades nii meediakanalite poolt pakutavaid võimalusi kui tihendades koostööd tulevaste tööandjatega.*
- *Teadustöötajaid tuleks senisest enam kaasata õppetöösse ja administratiivsetesse tegevustesse.*
- *Hetkel ei ole instituudis piisavalt tugipersonali ning professorite ja lektorite arv on teadustöötajatega võrreldes liialt väike.*
- *Ajaloolistel õppehoonetel on ka omad puudused - nt katkendlik WiFi ühendus ja raskendatud ligipääs erivajadustega inimestele.*
- *Õppetöös tuleks rohkem kasutada digitaalseid õpikeskkondi.*

VÖRDLEV KIRJANDUSTEADUS JA KULTUURISEMIOOTIKA (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- *Õppekava on loodud idealistlikel kaalutlustel eesmärgiga tugevdada humanitaarteaduste positsiooni ühiskonnas.*
- *Õppekava on ainsa humanitaaria valdkonna ingliskeelse magistrikavana Tallinna Ülikoolis oluline teetähis rahvusvahelistumise suunal.*
- *Õppekava on oma suunitluselt unikaalne ja täiendab hästi Tartu ingliskeelset semiootika õppekava, mis on ainulaadne eelkõige tänu biosemiootikale.*
- *Õppetöö on väga heal tasemel, tähelepanu pööratakse ka tänapäevastele teemadele nagu nt postkolonialism ja feminism.*
- *Õppejõud on läbinud õpingud välisriikides ning kasutavad õppetöös alternatiivseid lähenemisviise.*
- *Õppetöö on tihedalt seotud teadustööga, millesse on kaasatud ka üliõpilased.*

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- *Soovitav oleks lülitada õppekavasse sobilikke aineid teistest õppekavadest, pakkudes neid inglise keeles.*
- *Üliõpilaskontingendi edasise rahvusvahelistumise huvides tuleks õppekava tõhusamalt turundada, kasutades erinevaid digimeedia võimalusi.*
- *Tuleks leida võimalusi väljalangevuse vähendamiseks.*
- *Kõigil õppejõududel tuleks omandada doktorikraad nii kiiresti kui võimalik.*

Tugevused

- Väike osakond võimaldab tihedat suhtlust õppejõudude ja üliõpilaste vahel.
- Osakonnal on hea inglisekeelne veebileht, mis äratav huvi paljudes välisüliõpilastes.
- Magistrikaval on õpe täielikult ning bakalaureusekaval suures osas inglisekeelne.
- Üliõpilaste osalus välismobiilsuses Erasmus programmi kaudu on heal tasemel, mõned üliõpilased on saanud ka Fulbright'i stipendiume.
- Üliõpilased on õppekavaga väga rahul.
- Tunnustust väärivad antropoloogiaosakonna nähtavus rahvusvahelisel areenil, mis on saavutatud üllatavalt väheste ressurssidega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Üliõpilaste väljalangevus on suur, eriti õpingute algusperioodil.
- Probleemiks on õppejõudude vähene arv osakonnas. See seab piirangud ka valikainetele, mis on sõltuvuses välisõppejõudude lühiajalistest visiitidest.
- Kasulik oleks pakkuda antropoloogia õppekava aineid ka teiste õppekavade üliõpilastele ja vastupidi.
- Õppejõud peaksid kolleegide õppetööd vaatlema ja reflekteerima, et üksteiselt õppida.
- Õppejõud peaksid andma sisulist tagasisidet (mitte ainult hindeid) kõigi eksamite ja kirjalike tööde puhul.

Vaata lähemalt:

[Hindamiskomisjoni aruanne](#)

[Hindamisnõukogu protokoll](#)